

Politisk forår

Af Ole Morten Nygård, talsperson

Ligestillings- og kirkeminister Manu Sareen har et lovforslag i høring om ændring af ægteskabsloven. Det vil ophæve det registrerede partnerskab og lave én ægteskabslov uanset parrets køn. Fint og bedre, synes vi.

Folk bliver viet forskelligt i Danmark. Mens der var godt 17.500 borgerlige vielser i 2010, var der kun knap 11.000 kirkelige vielser. Flertallet vies altså på rådhus i Danmark.

Trossamfund har en særstatus, for de kan vie folk. Humanistisk Samfund er et livssynssamfund, da vi ikke "tror" på nogen "transcendent kraft". Derfor kan vi i henhold til ægteskabsloven ikke foretage juridisk gyldige vielser.

Vi arbejder grundlæggende for, at alle

skal borgerligt vies, og så må folk lave deres ceremonier, som de vil. Men så længe vielsesretten kan gives til trossamfund, mener vi, at vi som livssynssamfund også skal have denne ret.

Vi mener, at kærlighed mellem to mennesker grundlæggende er værdifuldt og i modsætning til næsten alle trossamfund, vil vi i Humanistisk Samfund meget gerne vie homoseksuelle. Så det er næsten surrealistisk, at netop vi ikke må foretage juridisk gyldige vielser.

Derfor har vi afgivet høringsvar til lovet om ændring af ægteskabsloven. Det er endnu for tidligt at sige, om det vil betyde, at vi få vielsesret. Men nu har vi sat spørgsmålet om ligestilling mellem trossamfund og livssynssamfund på dagsordenen.

Regeringen har også besluttet at nedsætte en kirkekommission. Kommis-soriet er ikke fastlagt og vi prøver at påvirke både dets sammensætning og indhold. Vi arbejder på, at det ikke kun bliver en kommission for gejstlige og menighedsfolk, som blot skal beskæftige sig med kirkens indre anliggender.

Vi har haft møde med kirkeministeren og forskellige folketingspolitikere fra flere partier. Det er godt at mærke, at der er nysgerrighed og reel interesse for vores holdninger – også på Bor-gen.

Forårstræerne vokser ikke ind i him-len i år, og stat og kirke bliver ikke skilt i denne folketingssamling. Men vi præger processen.

Husk landsmøde!

Den 10. marts holder Humanistisk Samfund landsmøde i Valby i København fra 11.00 - 17.00.

Der skal blandt andet vælges ny Hovedbestyrelse på 7 personer og 2 suppleanter til Hovedbestyrelsen. 5 af de nuværende hovedbestyrelsesmedlem-

mer genopstiller. Derudover har 3 nye kandidater til Hovedbestyrelsen og 2 kandidater til suppleantposterne meldt sig på banen. I den mail, der fulgte dette nyhedsbrev, er der et link til kandidaternes præsentation af sig selv.

Vi regner også med, at der vil være et spændende foredrag på landsmødet. De sidste detaljer er ikke på plads, men vi sender mail ud om det, så snart det er på plads.

Der er mere om landsmødet og tilmelding til landsmødet på sidste side i dette blad.

Bestil ny medlemsfolder

Læs mere på bagsiden...

Hvem er vi? Fem spørgsmål til Jette Marie Juul

I hvert nummer stiller vi fem faste spørgsmål til en person, der er aktiv i Humanistisk Samfund. Denne gang til Jette Marie Juul Nielsen, 66 år, tidl. folkeskolelærer, aktiv i Humanistisk Samfund og bosiddende på Bornholm.

Jette Marie Juul Nielsen

Hvorfor meldte du dig ind i HS?

For mange år siden meldte jeg mig ud af folkekirken.

Jeg har i mange år beskæftiget mig

med filosofiske emner. Da jeg for fire år siden blev ramt af brystkræft, læste jeg meget litteratur om døden og tanker om det at dø.

Jo mere jeg læste, tænkte og snakkede med venner om det, des mere blev det klart for mig: Jeg ønsker ikke en præst og ikke nogle salmer til min begravelse!

Jeg læste på nettet om HS og meldte mig straks ind, mest for at støtte arbejdet i foreningen, og fordi foreningens værdigrundlag var i overensstemmelse med mit eget.

Hvad er HS vigtigste opgave lige nu?

Det vigtigste må være at få udbredt kendskabet til foreningen. Jeg kender mange mennesker, der har det ligesom jeg, men de ved ikke, at foreningen eksisterer, og ved ikke, hvad den står for.

Hvordan kan vi nå det mål?

Det kan bl.a. gøres ved, at vi kommer ud i hele landet og holder orienterende

møder, og der får fat i nogle mennesker, som gider gøre noget for at udbrede kendskabet til foreningen. Kommer ud i pressen, lokalt og på landsbasis. Jeg gør mit ved at snakke om foreningen til alle de mennesker, jeg kommer i kontakt med!!

Hvad laver du, når du ikke er aktiv i HS?

Jeg læser! Aviser, fag- og skønlitteratur. Jeg er med i en læseklub og jeg har rigtig gode venner, som jeg mødes med en gang om måneden, hvor vi diskuterer, og hvor vi spiser sammen. Jeg elsker at lave mad, og jeg holder meget af at se film- i TV og i biografen.

Hvilken tophistorie vil du helst høre i radioavisen?

At politikerne bestemmer, at vi som ansvarlige og solidariske medmennesker skal give mere til de fattigste lande i verden.

At der bliver sat fokus på de menneskelige værdier og ikke kun på økonomien.

Til debatmøde i Den republikanske Grundlovsbevægelse

En del af Humanistisk Samfunds aktiviteter er at deltage i paneldebatter. Siden sidste medlemsblad udkom har Hanne Larsson således været til et arrangement på Haslev Gymnasium og Sidsel Kjems været til debatmøde i Den republikanske Grundlovsbevægelse d. 13 december på Regensen. Jørgen Oldenburg var med til mødet på Regensen.

Humanistisk Samfunds Sidsel Kjems var inviteret til at diskutere det centrale spørgsmål, om "Skal kirke og stat adskilles?". Sidsel var sammen med sognepræsten Leif Bork Hansen sat over for debattørerne Sørine Gotfredsen og Jens Jonatan Steen, der var imod adskillelsen.

Debatten udmærkede sig ved en præcis, engageret og urban tone blandt deltagerne, som trods den grundlæggende uenighed havde nuancerede ytringer og overraskende kommentarer. Selv om størsteparten af de 40-50 tilhørere sandsynligvis var tilhængere af en adskillelse, var der plads til sobre spørgsmål – og mødet var i det hele taget en stimulerende oplevelse og en smuk påmindelse om, at debatter kan være andet end bevidste mistolkninger og

selvfede replikker. Sidsels indsats skaffede vores forening nye sympatisører, tror jeg!

Konfirmation og folkeskolen

Af Marie Louise Petersen

I pressen har man for nylig kunne læse og høre om en folkeskole i Ballerup kommune, der har modsat sig den lokale kirkes ønske om at afholde konfirmationsforberedelse i morgentimerne. Uenigheden mellem skolen og kirken om fastlæggelsen af tiden har betydet, at elever der går til konfirmation fra nytåret reelt har skullet vælge mellem matematik- eller konfirmationsundervisning!

I 90 % af landets sogne er konfirmationsforberedelsen lagt som en integreret del af skoleskemaet. Mange steder ligger den i morgentimerne, mens man på andre skoler kører en model, hvor konfirmationsforberedelsen er placeret halvdelen af tiden om morgenen og anden halvdel fra kl. 14. Hertil suppleres med op til 4 hele skoledage (som fx i Avedøre). Dage som skolerne altså giver fri til. Uanset modellen, er resultatet det samme: En forkyndende kristendomsundervisning til udvalgte elever som en integreret del af skoleskemaet.

Gennem de senere år har flere folkeskoler med større og navnlig mindre held forsøgt at modsætte sig Folkekirkens krav. Kampen står som oftest om de eftertragtede morgentimer. Alle ved, at her er eleverne mest oplagte og undervisningsparate frem for i de sene eftermiddagstimer. Skolernes behov for at kunne lave temauger og holddeling m.m. øger desuden deres ønske om en fri og fleksibel skema-

lægning.

Det synes rimeligt, at det var en skoles ret at kunne planlægge og disponere frit over skoletiden. Men folkeskolelovens § 53 siger, at konfirmationsforberedelsen fastsættes ved forhandling mellem kommunalbestyrelsen og præsterne, og at den skal sikres den nødvendige tid. Derfor er det også Ballerup kommune, der nu har indkaldt skolen og kirken til et mæglingssmøde, og i skrivende stund afgøres striden.

Men hvorfor vil folkekirkene ikke give slip på morgentimerne?

Det fremførte argumenter beror på tid: Præsterne siger, at de får svært ved at nå deres andre arbejdsopgaver. Navnlig begravelserne fremhæves, da det vil være en stor gene for de pårørende, hvis de skulle foregå tidligere på dagen. Et andet argument er hensynet til konfirmandernes fritid, idet man frygter, at de unge vil fravælge konfirmationen pga. sport eller fritidsjob.

Folkekirken har muligvis et reelt resourceproblem ude i de enkelte kirker, men i stedet for at bede om hjælp internt i organisationen, synes det mere bekvemt at stille krav til folkeskolen. I denne logik er det folkeskolen og *alle* dens elever, der skal levere løsningen.

Andre trossamfund som fx den Katolske kirke formår at lægge forberedelsen til firmelse udenfor skoletiden. Ligesom vi i Humanistisk Samfund har lagt konfirmationsundervisningen i 2 weekender.

Eksempler til inspiration!

Men noget tyder på, at strukturelle ændringer kan motivere præsterne til at være proaktive og nytænkende: I København og Frederiksberg kommu-

ner er al konfirmationsforberedelse placeret efter skoletid. Erfaringerne herfra har gjort en del præster mere positive overfor at flytte konfirmationsforberedelsen til andre tidspunkter.

I artiklen "Lørdagskonfirmander hitter" fra folkekirken.dk fortæller præst Erik Meier Andersen fra Adventskirken, at konfirmanderne og deres forældre er glade for ordningen: " – Tiderne ændrer sig og folkekirken bliver nødt til at følge med. Vores erfaringer med at lægge undervisningen i weekenderne er kun positive og har vist, at der ikke er nogen grund til at være bange for, at færre lader sig konfirmere. Næsten tværtimod."

Andre kirker har valgt at omlægge undervisningen til kl. 17 eller senere på aftenen. Fra Frederiksberg lyder der også tilkendegivelser fra præster om, at man accepterer hensynet til folkeskolen.

I Løgumkloster, hvor Teologisk Pædagogisk Center ligger, lader det til, at man har fået øjnene op for de positive erfaringer fra hovedstaden. I en publikation fra november 2011 "Nye vilkår for konfirmationsforberedelsen" skrives et sted: "Man kunne overveje, om det endda vil tjene konfirmationsforberedelsen at komme helt ud af skoleskemaet, hvor den efter traditionen og juridisk er sikret en plads (...) Der ligger erfaringer mange steder, især fra hovedstadsområdet, der dokumenterer, at den struktur kan opfylde konfirmationsforberedelsens formål og med lige så højt deltagerantal og tilmed netop lægge en række andre undervisningsmuligheder til."

Til det har vi i Humanistisk Samfund kun én ting at sige: Hvad venter vi på?

Gennem de senere år har flere folkeskoler med større og navnlig mindre held forsøgt at modsætte sig Folkekirkens krav.

Bogomtale: Bag den politiske retorik

Af Sidsel Kjems

Jeg er blevet opmærksom på en filosofisk antologi som jeg har læst med fornøjelse og nu gerne vil anbefale til andre. Alle bidragyderne til antologien er filosoffer og hver tager de et politisk emne under behandling. Antologien har titlen: "Bag den politiske retorik" og er udgivet i 2005, så den er ikke helt ny, men de filosofiske tanker som præsenteres i bogen er stadig lige aktuelle anno 2012.

Bogen består af 10 kapitler, der er på omkring 20 sider hver og som kan læses hver for sig. Jeg vil fremhæve to af kapitlerne.

Morten Ebbe Juul Nielsen skriver om "Adskillelse af kirke og stat". Forfatteren leverer en sjældent velformuleret argumentation for, at religiøse forestillinger ikke har gyldighed som begrundelse for lovgivning.

Juul Nielsen argumenterer for at stat og kirke skal være adskilt ud fra tre principper: frihed, lighed og neutralitet. Staten skal sikre religionsfrihed og religionslighed. Derudover skal staten være religiøst set neutral i sine be-

grundelser for fx lovgivning.

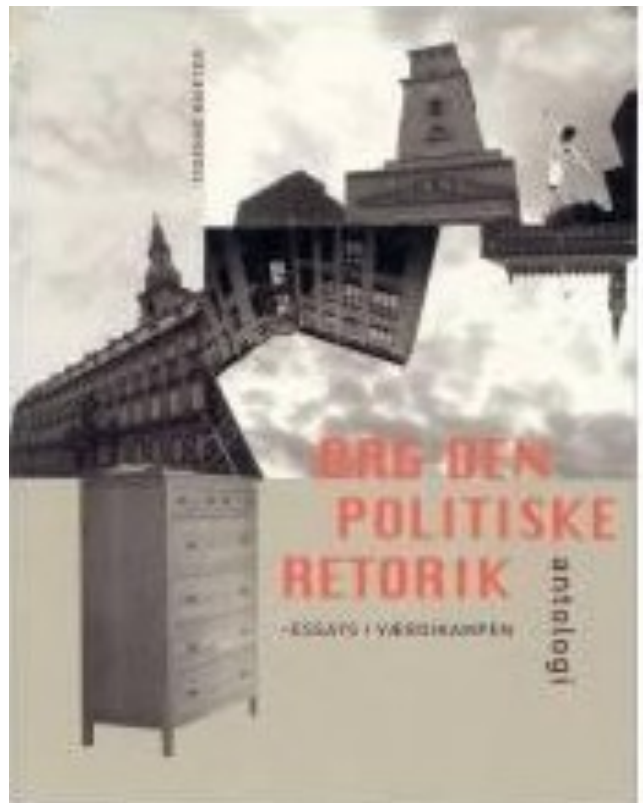
Om neutralitetsprincippet skriver Juul Nielsen:

"Ideerne om frihed og lighed kan opsummeres i det humanistiske ideal om værdi. Dette ideal siger, at det udelukkende er mennesket og menneskelig fornuft, der er såvel målestok som fokus for værdi. Menneskelig velfærd er dermed det eneste moralske hensyn, der findes. At noget skulle "behage gud" eller at handlinger kan begrundes med, at de "belønnes eller straffes i himlen" er således irrelevant. Ting kan altså ikke være gode (i moralsk relevant forstand) uden at være gode for mennesker."

Juul Nielsen bruger ofte fodboldklubber og nisser til at eksemplificere sine pointer. Jeg tror, at hans pointer ville have stået lige så klart frem uden den type eksempler, som ofte provokerer religiøse personer og fjerner fokus i debatten. Men hvis man kan læse hen over det, kan jeg varmt anbefale hans tekst

Thomas Søbirk Petersen har skrevet kapitlet: "Det sku være så godt og så er det faktisk skidt – om diskrimination af homoseksuelle i Danmark". Jeg

er allerede helt enig med Thomas Søbirk, så det jeg fik ud af at læse hans tekst var ikke en ny holdning, men til gengæld en klippestærk grund af rationel argumentation for hvorfor det ikke giver mening at diskriminere homosek-

suelle. Heller ikke når det gælder mulighederne for at få børn.

Bag den politiske retorik – essays i værdikampen
Forlag: Tiderne Skrifter, 2005
Redigeret af: Anna Paldam Folker,
Kirsten Hansen og Sigurd Lauridsen.

Den manipulerede historie

Af Ole Wolf

Den 30. januar kunne Ekstra Bladet bekendtgøre, at syv af regeringens ministre ikke er medlemmer af folkekirken. Der blev talt om danmarksrekord og det største antal i historien.

En stribe politikere fra forskellige partier reagerede straks med beklagelser. I Ekstra Bladet kunne man læse, at tallet bekymrede Dansk Folkeparti:

”Det, jeg synes er betænkeligt her, er, at de i regeringen er så emsige for at få ødelagt folkekirken,” sagde Søren Espersen, med adresse til debatten

om at tillade homoseksuelle ægteskaber og ideen om at adskille stat og kirke.

Også de konservatives Benedikte Kiær havde de helt store ord fremme, da hun talte med DR:

”Jeg synes, at det er ærgerligt, at der er så mange af regeringens medlemmer, der ikke er med til at bakke op om en af de vigtigste institutioner i vores samfund, som er med til at fortælle en historie om Danmark og hvem vi er som folk... Det er godt at vide, for det forklarer nogle af de udspil, der er kommet fra regeringen.”

Der er imidlertid intet nyt i, at ministre ikke er medlem af folkekirken. Det kan man blandt andet se på folkekirkeinfo.dk, hvor kirkehistoriker Kurt Larsen har sat tingene på plads. Han fortæller, at der gennem historien er mange eksempler på ministre, der ikke var medlem af folkekirken. Allerede i 1800-tallet fik vi de første ateistiske ministre. Vi har haft en statsminister, som var katolik og en del jødiske mini-

stre.

I 1900-tallet tog udviklingen fart. Det er socialdemokratisk arvegods, at man har været skeptisk overfor religion. Fra Stauning og frem var det derfor typisk, at socialdemokratiske ministre ikke var medlemmer af folkekirken. Stauning selv var for eksempel udmeldt af folkekirken.

De Konservative og Dansk Folkeparti slår ofte på, hvor vigtig vores danske historie er for os. Så meget mere beskæmmende er det, at de ikke selv kender den.

Den skinbarlige historiske sandhed er, at danske politikere har haft et meget distanceret forhold til religion og folkekirken, siden Socialdemokratiet første gang kom til magten i 1920'erne. Det forhold blev der først lavet om på i 2001. Det er vigtigt at slå fast. Ellers risikerer vi, at Benedikte Kiær's og Søren Espersen's manipulerede version af historien vinder udbredelse.

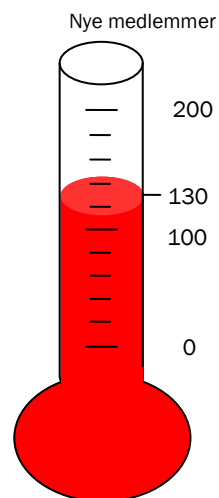
130 nye medlemmer nået

Januar og februar har budt på en imponerende medlemsfremgang. Vi er nu 465 betalende medlemmer, 130 flere end ved sidste landsmøde.

Medlemsfremgangen er primært resultat af en omfattende indsats med at ringe rundt til tidligere medlemmer.

Vi har dog stadig en del medlemmer, som ikke har betalt kontingent i meget lang tid - nogle i flere år. De vil her sidst i februar modtage et brev, hvor vi opfordrer dem til at blive betalende medlem igen.

Hvis de stadig ikke betaler, ophører de med at være registrerede som medlemmer og modtager ikke mere vores medlemsblad.

Vi sletter dog kun folk helt, hvis de selv beder om det. Så vi kan på et senere tidspunkt kontakte folk og spørge, om de er blevet interesserede i at genoptage medlemskabet.

IHEU

Humanistisk Samfund har i et stykke tid været medlem af EHF, European Humanist Federation. Vi har nu økonomi til også at være medlem af IHEU, International Humanist and Ethical Union, den verdensomspændende organisation. Denne organisation har i høj grad sin styrke takket være det store arbejde, som den norske Human-Etisk Forbund lægger i organisationen. Vi har valgt også at blive medlem af IHEU, fordi vi mener, det er vigtigt at understrege, at vi ikke er en lille, lidt mærkelig særorganisation, men derimod del af en international bevægelse. Samtidig forventer vi at kunne hente inspiration til vores kommende arbejde i IHEU.

Hvad venter der os i 2012?

Som omtalt nedenunder afholdt Humanistisk Samfund en vintersolhvervsfest i december. Som en del af aftenen fik deltagerne mulighed for at svare på en quiz om, hvad der sker i 2012. Vores øvrige medlemmer skal

også have lov at deltage i spøgen.

Hvis du vil deltage i quizzen, så skriv spørgsmålsnummer og dit svar i en mail til jo@humanistisksamfund.dk. Eller send den udfyldte kupon til Jørgen Oldenburg, Vester Voldgade 96, 5.

tv., 2552 København V.

Vi skal have svarene senest med udgangen af marts.

Blandt dem, der har flest rigtige, trækker vi lod om to flasker god rødvin.

Hvad er der sket i tiden frem til vintersolhverv 2012?	Ja	Nej
1) Har Humanistisk Samfund ved vintersolhverv 2012 mere end 600 betalende medlemmer?		
2) Har HS været nævnt på forsiden af Politiken?		
3) Har Humanistisk Samfund være nævnt på Folketingets talerstol inden vintersolhverv 2012?		
4) Har der været realitetsforhandlinger i en kommune om indretning/opførelse af religionsneutrale ceremonirum?		
5) Er "Kristendomskundskab" i underskolen blevet erstattet med "Religion"?		
6) Har nogen præster opsagt deres stillinger i protest imod homoseksuelle kirkevielser?		
7) Er HS repræsenteret i den nye kirkekommission?		
8) Er der oprettet et ateistisk gravområde i København?		
9) Har der været nok tilmeldinger til at arrangere en HS-konfirmation i Jylland i 2013?		
10) Har formand Ole Wolf været i Deadline?		

Vintersolhvervsfest i København

Den 15. december blev der afholdt humanistisk julefrokost i hovedstadsområdet. Tolv medlemmer og sympatisører mødtes under mottoet "Oplysning i mørke tider" i anledning af vintersolhverv. Konceptet var lige så enkelt som kendt: deltagerne skulle selv bidrage igennem deres mad og drikkevarer til aftenens succes. Alle

tændte ved ankomsten et lille lys som symbol for den (forhåbentligt) tilbagevendende sol.

Under frokosten blev der blandt andet konverseret om solsystemets fortræffeligheder og der blev spået om fremtiden ved hjælp af et spørgeskema. Vinderen med de fleste rigtige prognoser

vil blive kåret ved et lignende arrangement ved udgangen af 2012 (se ovenfor).

Stemningen var særdeles god og der blev besluttet også at holde et arrangement i forbindelse med sommersolhverv.

Humanistisk Samfund

Nansensgade 35, st. th.
1366 København K
www.humanistisksamfund.dk

Telefon: 42 43 20 10

E-mail: kontakt@humanistisksamfund.dk

Bladet redigeres af: Ole Wolf (ansv.), Jørgen Oldenburg,
og Rainer Verhoeven.

Kommentarer og ideer til bladet er velkomne.

Kom til landsmøde

- *Bruger Humanistisk Samfund for meget tid på at arbejde politisk og for lidt tid på ceremonier?*

- *Bør Hovedbestyrelsen holde op med at plage medlemmerne om at hverve flere medlemmer?*

- *Er det spild af tid at lave et medlemsblad hver anden måned?*

Disse og mange andre spørgsmål bliver der mulighed for at diskutere, når Humanistisk Samfund holder ordinært landsmøde lørdag d. 10. marts i Valby Kulturhus, Valgårdsvej 4 - 8. Det er på Toftegårds Plads i København lige ved Valby station.

Samtidigt bliver det muligt at høre et spændende foredrag - vi sender mere information ud om dette, så snart de sidste detaljer er på plads.

Selve landsmødet foregår fra kl. 11.00. Vi regner med, at landsmødet er færdigt kl. 17.00.

Der vil være gratis frokost, eftermiddagskage samt kaffe, frugt og vand. Af praktiske årsager vil vi meget gerne have, at du tilmelder dig på forhånd. Det kan ske ved at sende en mail til kontakt@humanistisksamfund.dk senest d. 3. marts.

Efter landsmødet foreslår vi, at landsmødedeltagerne tager på restaurant sammen. Hvis du sender en mail til kontakt@humanistisksamfund.dk senest d. 3. marts, sørger vi for reservation af plads. Man vil selv skulle betale for maden på restauranten, men vi sørger for at finde et forholdsvis billigt sted.

Bestil ny medlemsfolder

Vi har lavet en ny folder om Humanistisk Samfund. Den fortæller om vores arbejde, hvad humanisme er og hvordan man bliver medlem af foreningen.

Folderen er for alle, der kan være interesserede i at få mere at vide om Humanistisk Samfund. Den kan for eksempel stilles op på biblioteker eller gives til venner og bekendte.

Du kan se folderen i en PDF-version ved at klikke [her](#). Den trykte folder kan bestilles på kontakt@humanistisksamfund.dk, Du skal blot skrive din adresse og hvor mange eksemplarer, du skal have. Vi har allerede modtaget bestillinger på 500 foldere, men vi har stadig en del på lager. Du kan også videresende pdf-versionen af folderen til venner og bekendte.

Tag med til Berlin

Humanistisk Samfund planlægger en ekskursion til Berlin i dagene omkring den 4. maj. I Danmark holder vi Store Bededag på det tidspunkt, men dagen er ikke helligdag i Tyskland. Dermed får vi mulighed for at besøge Humanistischer Verband Berlin på deres kontorer (se billede) i den almindelige åbningstid.

Programmet er ikke endeligt fastlagt, men vil bl.a. indeholde et foredrag (på engelsk) og besøg på en institution, der bliver drevet af HV. Tilmeldingen skal gerne ske inden 15. marts til Rainer Verhoeven, rv@humanistisksamfund.dk. Der er et begrænset antal gratis sovepladser til rådighed.

Transporten står deltagerne selv for, men Rainer hjælper gerne med gode råd.

